

کاربرد روش‌های فوکو

گوین کندانال و گری ویکام

ترجمه‌ی هادی نوری

www.ketab.ir

سرشناسه: Kendall, Gavin, 1977	
عنوان و نام پدیدآور: کاربرد روش‌های فوکو / گوین کندال و گری ویکام؛ ترجمه‌ی هادی نوری.	
مشخصات نشر: تهران: انتشارات شَوند، ۱۴۰۲.	● مشخصات ظاهری: ۳۷۸ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۳۲-۶۳۵۹-۶۲-۷	● وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: عنوان اصلی: Using Foucault's methods. ● یادداشت: کتابنامه.	
موضوع: فوکو، میشل، ۱۹۲۶-۱۹۸۴ م.	● موضوع: Foucault, Michel
موضوع: جامعه‌شناسی تاریخی	● موضوع: Historical sociology
موضوع: علوم -- فلسفه	● موضوع: Science -- Philosophy
موضوع: فرهنگ -- فلسفه	● موضوع: Culture -- Philosophy
شناسه‌ی افزوده: Wickham, Gary, 1951	
شناسه‌ی افزوده: نوری، هادی، ۱۳۵۶-، مترجم - Noori, Hadi	
رده‌بندی کنگره: HM۴۸۷ ● رده‌بندی دیویی: ۳۰۱/۰۹ ● شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۹۵۵۰۱۷۴	

Using Foucault's Methods

Gavin Kendall and Gary Wickham

Hadi Noori

آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میدان ولیعصر، کوچه‌ی روشن، پلاک ۴۰، طبقه‌ی ۲، واحد ۵
کد پستی: ۱۴۱۵۸۵۳۴۴۶ | تلفن: ۵۵۶۷۶۳۱۳ - ۲۱

www.shavandpub.ir | shavandpublication

ناشر: شَوند

کاربرد روش‌های فوکو	گوین کندال و گری ویکام	هادی نوری
چاپ اول: زمستان ۱۴۰۳، تهران	تیراز: ۲۰۰ نسخه	قیمت: ۳۵۰۰۰۰ تومان
چاپ و صحافی: طهرانی		
طرح روی جلد از فائزه جعفریان		

ISBN: 978-622-6359-62-7

شابک: ۹۷۸-۶۳۲-۶۳۵۹-۶۲-۷

Printed in Iran

حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

فهرست

- پیش‌گفتار ۹
- سپاسگزاری‌ها ۱۳
- بخش اول: تاریخ، دیرینه‌شناسی، تبارشناسی و گفتمان به مثابه‌ی مبانی
روش‌های فوکو ۱۵
۱. من به فوکو علاقه‌مندم، چرا باید به تاریخ علاقه‌مند باشم؟ ۱۷
۲. گیج شده‌ام؛ مگر تاریخ نباید منظم‌تر از این باشد؟ ۴۷
- بخش دوم: علم و فرهنگ به مثابه‌ی موضوعات بسیار مهم تحلیل برای
طرفداران کاربرد روش‌های فوکو ۱۰۵
۳. چرا همه از دانشمندان دنباله‌روی می‌کنند؟ ۱۰۷
۴. چیزی را از دست داده‌ام؟ به نظر می‌رسد که مدرنیسم آمده و رفته و هرگز ظاهر
نشده است، و به نظر می‌رسد که قدرت و دانش به آرام‌بندها و سخت‌پوستان تبدیل
شده‌اند ۱۴۹
۵. آیا می‌توانم این موضوعات را در مورد شکسپیر و خرید هم به کار ببرم؟ ۲۰۱
- بخش سوم: نتیجه‌گیری ۲۴۷
۶. آیا فوکو یک اهل پارتی است؟ ۲۴۹
- راهنمایی برای مطالعه‌ی بیشتر ۲۶۱
- منابع ۲۶۵
- نمایه‌ی نام‌ها ۲۷۵

پیش‌گفتار

با نگاهی گذرا به فهرست آثار منتشره‌ی هر ناشر دانشگاهی درمی‌یابیم که بیشتر تحقیقات اخیر تحت تأثیر اندیشه‌های فوکو انجام شده است. در حالی که محققان این سنت نوظهور از برخی روش‌های استاندارد کیفی در علوم اجتماعی - از جمله تحلیل متنی، مشاهده و تحقیق تاریخی - استفاده می‌کنند، «یک بُعد اضافی» را هم به تفسیر اجتماعی معرفی می‌کنند: شیوه‌ی جدید فهم تلاقی قدرت و دانش. ما در این کتاب به معرفی شیوه‌های مختلفی می‌پردازیم که در آن تحلیل‌گران اجتماعی از کار فوکو در جهت بهره‌برداری از این «بُعد اضافی» استفاده کرده‌اند. به گونه‌ای که دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد بتوانند مطابق با نیازهای خود از آن بهره بگیرند.

کتاب ما حول دو موضوع تنظیم می‌شود:

۱. تاریخ، دیرینه‌شناسی، تبارشناسی و گفتمان به مثابه‌ی شالوده‌ی روش‌های فوکو.
۲. علم و فرهنگ به مثابه‌ی موضوعات مهم تحلیل برای طرفداران کاربرد روش‌های فوکو.

پنج فصل اصلی کتاب در راستای این دو موضوع در دو بخش تنظیم می‌شوند. بخش اول شامل فصل‌های ۱ و ۲ است و از طریق بحث درباره‌ی استفاده‌ی خاص او از مقولات تاریخ، دیرینه‌شناسی، تبارشناسی و گفتمان به معرفی «بُعد اضافی» فوکو می‌پردازند. بخش دوم شامل فصل‌های ۳، ۴ و ۵ است و به بحث درباره‌ی

محصول نه تأملات بیهوده یا نظریه‌پردازی کلان بی‌اساس، بلکه حجم عظیمی از تحقیقات بسیار دقیق است. این در حالی است که کار فوکو چه در اردوگاه تحقیق «انتقادی» - فکر نمی‌کنیم که برای مثال بتوان مارکسیسم یا فمینیسم را به راحتی به بینش‌های فوکو اضافه کرد - و چه در اردوگاه تحقیق «لیبرال» - منظور ما این است که شکاکیت همه‌جانبه‌ی فوکو درباره‌ی مفاهیمی مانند «حقیقت»، «پیشرفت» یا «ارزش‌ها» به این معناست که تلقی کار او به عنوان اثری دیگر در حوزه‌های مشابه دشوار است - به خوبی جا نیافتاده است. این موقعیت عجیب فوکو به این معنی است که به رغم بررسی و نقد مکرر فوکو، رویکرد او به ندرت جدی گرفته می‌شود. سوم، بخش اعظم کتاب به مطالعات علم، به ویژه به کارهای برونو لاتور می‌پردازد. مطمئن نیستیم که آیا لاتور علاقه‌ای به قرار گرفتن نام‌اش در کتاب روش‌های فوکویی دارد یا نه؛ در حالی که نام فوکو به طور منظم در آثار اولیه‌ی لاتور ظاهر می‌شود، چنین به نظر می‌رسد که به آرامی از افق فکری او ناپدید شده است (با توجه به آن‌چه که او به آن استناد می‌کند). ما در این مورد جزم‌گرا نیستیم: ما رویکرد لاتور را در انطباق کامل با رویکرد فوکو می‌دانیم، و برای اهداف ما مهم است زیرا نمایانگر شیوه‌ی غیرتاریخی انجام تحقیق فوکویی است.